

Antoni Jodłowski, Maria Zeylandowa

Wieliczka, pow. Kraków. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 2, 375-376

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

geodetów wytyczono wykop o wym. 10 x 2 m na terenie obecnego parkingu samochodowego w Wieliczce. Osiągnięto poziom 400 cm. Stwierdzono równy, poziomy układ stratygrafii. Według tradycji, nad szybem Goryszowskim miały miejsce częste obsunięcia ziemi, co musiałyby znaleźć swoje odzwierciedlenie w stratygrafii wykopu. Ponadto brak w wykopie najmniejszych śladów po urządzeniach kopalnianych popierałby również hipotezę, że wychodni szybu Goryszowskiego należy spodziewać się w innym miejscu.

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko 2

Muzeum Żup Krakowskich
w Wieliczce

Badania prowadzili mgr Antoni Jodłowski i mgr Maria Zeylandowa. Finansowało Muzeum Żup Krakowskich. Piąty sezon badań. Szyb górniczy średniowieczny /poż. XIII w./.

Kontynuowano prace wykopaliskowe na terenie zamku żupnego.

Wyeksplorowano wykop nr 39 zlokalizowany między południową ścianą zamku, z czasów Kazimierza Wielkiego, a murem z końca XIII w. Na głęb. 2,40 m od obecnej powierzchni dziedzińca odsłonięto konstrukcję szybu górniczego /czworobok o wymiarach 3,40 x 2,40 m/. Znajduje się on 0,90 m na południe od zamku gotyckiego i 2,40 m w kierunku zachodnim od budowli prostokątnej z XIII w. Wykop przebadano do głęb. 6 m, a samą konstrukcję odsłonięto do głęb. 3,60 m.

Szyb zbudowany był z grubych bierwion /śred. 15 - 27 cm/, układanych na zrąb. Od strony wewnętrznej wzmocniony był czterema pionowo ustawionymi słupami rozporowymi. Nie znajdowały się

one w samych narożnikach lecz w odległości 20-35 cm od nich i zaopatrzone były w otwory umieszczone średnio co 95 cm jeden od drugiego. Są to ślady stempli rozpierających od wewnątrz obudowę szybu.

Na szczególną uwagę zasługują dwie liny /śred. 9 cm/, wykonane z łyka lipowego, idące pionowo w dół, odkryte w dwóch narożnikach szybu. Jedna z nich przyczepiona była do obudowy żelaznymi klamrami. Druga mogła początkowo prowadzić środkiem szybu i służyć do wyciągania urobku solnego.

Wypełnisko szybu /w części nie zniszczonej przez studnię nowożytną/ stanowiła ciemna ziemia z odpadkami drewna, drobnymi kamieniami i nielicznymi zabytkami /ułamki naczyń glinianych, toczzonego talerza drewnianego, żelazne haki do przyciągania lin z urobkiem solnym i duża ilość ostro zakończonych kołków drewnianych/. Zabytki, szczególnie ceramikę, można datować na około połowę XIII w.

Na głębokości 1 m od górnej części obudowy, dwa narożniki szybu zniszczone zostały przez wykop pod fundamenty zamku XIV-wiecznego. Zaś w fundamentach zamku kazimierzowskiego, na wysokości szybu, stwierdzono przesklepienie wzmacniające. Wskazuje to, że budowa szybu jest starsza od zamku Kazimierza Wielkiego. Prawdopodobnie szyb jest starszy również od założeń obronnych zamku z końca XIII w. Najpewniej funkcjonował on już około połowy XIII w. Potwierdza to również materiał zabytkowy z jego wypełniska.

WISLICA, pow. Busko-Zdrój

Zakład Badań Polskiego Średnio-
wiecza Uniwersytetu Warszawskiego
i Politechniki Warszawskiej